

Det imponerende loft med de store buer får foyeren til at fremstå nærmest sakral. Foto: Roland Halbe /HEART.

Glasfacadens lysende bånd giver et interessant spil mellem det varme direkte lys og det køligere diffuse lys. Foto: Iwan Baan /HEART.

HEART KUNSTMUSEUM I HERNING

Et smukt varieret dagslys giver mange fine oplevelser – kunstlyset kan dog ikke helt matche dette

AF ANNE METTE RASMUSSEN, ARKITEKT M.A.A., MDD, D-SIGN TEGNESTUEN

I 2009 åbnede det nye museum i Herning, HEART, tegnet af den amerikanske arkitekt Steven Holl.

Museet ligger i Birk Centerpark i Herning, et område, som i løbet af de sidste 60 år har udviklet sig i et forbilledligt samspil mellem kunst, arkitektur, landskab, uddannelse og erhverv. Således binder museet i bogstaveligste forstand en sløjfe på området, som bygningen ligger dér mellem Carl Henning Pedersens og Else Ahlhelms cylindrerformede museum, den gamle snegleformede Anglifabrik, Utzons prøvehus, Henning Larsens Handels- og Ingeniørhøjskole, C.F. Møllers teknologiske Institut, C.Th. Sørensens 'Musiske Haver' og Nordeuropas største skulptur 'Elia', udformet af Ingvar Cronhammer.

Som, det er kendetegnende for Steven Holls projekter, er han også i Herning, gået til opgaven med åbne sanser og har ladet sig inspirere af de omkringliggende bygninger, stedets historie og nogle af de kunstnere, som udgør museets samling, såsom Paul Gadegaard og Piero Manzoni.

Skjorteærmer i beton

HEART er udformet med de to udstillingsale, der har form som henholdsvis et kvadrat og et rektangel, de to 'skattekister', som

Steven Holl selv kalder dem, hvorover fem kurvede flader fjører sig sammen som skjorteærmerne, der spiller op til kraven, Steven Holls betegnelse for Anglifabrikens form. 'Ærmerne' buer nedad, som stof naturligt ville gøre, og danner derved det for museet så karakteristiske buede loft. Disse buer bevæger sig uafhængigt af de to stramt formede udstillingsale, og på den måde opstår der en stor variation i lysindtagene gennem museet.

Et andet karakteristisk træk ved museet er, at glasfacaderne er todelte – øverst er de sandblæste glasprofiler med indlagte translucente ribbeplader, som trækkes helt ned og fungerer som lysende bånd hen over de nederste glaspartier – dette giver en meget fin blanding af diffust og rettet lys – som når man bevæger sig rundt i museet, giver en spændende variation mellem det lukkede og det åbne udsyn til himmel og landskab. Samtidig giver de lysende bånd et interessant spil mellem varmt lys og køligere lys, når man ser museet ude fra om aftenen. Et gennemgående princip for museet er ligeledes, at væg og loft visuelt skal virke adskilt.

Inspireret af stoffet fra en skjorte og af Piero Manzonis mange stofeksperimenter til hans achrome værker, valgte Steven Holl, at bygningens ydre facader skulle in situ støbes og fremstå med

Lysfordelingen i udstillingssalene giver mulighed for at tilrettelægge en udstilling, hvor man kombinerer værker, der tåler mange lux, med mere sarte værker. Foto: Roland Halbe /HEART.

en overflade som krøllet stof, som derved får facaden til at fremstå med det fine spil mellem lys og skygge. Sammen med spejlbassinerne bliver tonen således slået an, når man nærmer sig museet, og man træder forventningsfuld indenfor i foyeren.

Imponerende foyer

I foyeren bliver man overvældet af det imponerende loft med de meget store buer, der hænger tungt ned i rummet. Foyeren udgør det mest imponerende rum i museet, og det er netop her, at man klarest fornemmer, hvordan de store buer føjer sig sammen og møder de lodret stående lysbånd samt de vandrette flader over udstillingssalene. Netop her fungerer buerne også som mulige ledetråde rundt i museet - enten til højre mod koncertsalen, til venstre mod administrationen eller lige ud mod udstillingssalene, café og bibliotek. De mange variationer i lysindtaget i foyeren får denne til at fremstå nærmest sakral.

Diffuseret dagslys

Dagslyset trækkes ind i udstillingssalene gennem de lodrette translucente ribbeplader – derved bliver lyset diffust og lander blødt på de store buer, hvor der dannes en sart overgang i mellemtoner fra højlyset til de mørke vandrette flader. I den ydre afgrænsning af rummet, er der i overgangen mellem væg og loft, en tilbagetrukket niche med armaturer der oplyser loftet svagt og, som ligeledes er med til at blødgøre og understrege denne overgang – udover at det også visuelt får væg og loft til at virke adskilt. Buerne fungerer i nogen grad som en form for reflektorer, dog er de ikke primært udformet med det for øje, på samme måde som Alvar Alto udformede de store lysreflektorer på Ålborg Kunstmuseum. Bl.a. har Steven Holl valgt at lade buerne

HEART:

Klient: HEART Art projekt Fond
 Brugergruppe: HEART, Herning Museum of Contemporary Art, Ensemble MidtVest, Socle du monde Aps
 Rådgiver: COWI A/S
 Arkitekt: Steven Holl
 Arkitekt, Danmark: Kjaaer & Richter A/S
 Landskabsarkitekt: Schoenherr Landskab A/S
 Ingeniørfirma: NIRAS A/S
 Indendørsklima: Transsolar GmbH
 Belysningsleverandører:
 Lightmakers, CH armatur, Via Bartco Lighting (US)

fremstå i den rå grå beton frem for at lade dem stå hvide og dermed med større reflektorvirkning.

Ved den måde hvorpå 'skjorteærmerne' lægger sig frit hen over de to udstillingssale, opnås der flere steder uventede lysindtag - ét hjørne afskæres hér eller en uventet lysstribe dannes dér – der bliver derved skabt et spændingsfelt mellem lysindtagene, uden at det virker overgjort og forstyrrende i forhold til kunstværkerne.

I udstillingssalene kombineres dagslyset med kunstlysspots, Zumtobel Staff ARCOS. Supplementet af kunstlysspots er nødvendigt, både i de tilfælde, hvor al dagslyset må lukkes ude af hensyn til sarte værker, men også selv om dagslyset ikke er afskærmet - eftersom dagslyset indtages via lysbånd og refleksion i udstillingssalene ikke er tilstrækkeligt til, at lyse salene op i den del af rummene, hvor der er vandrette loftsflader. Lysfordelingen i udstillingssalene giver en god mulighed for at tilrettelægge en udstilling, hvor både værker, der tåler mange lux, kan vises sammen med de sartere værker, der tåler få lux.

Ensemble MidtVest og Socle du Monde har også til huse i Heart yderst i det ene 'ærme'. Der er etableret en koncertsal, som i modsætning til det øvrige museum er foret med grå træpaneler, der danner en enkelt reliefvirkning, hvori er udsåret huller til planforsænkede gule lyskasser. Farve og udformning må være inspireret af Lucio Fontanas monocrome maleri, som indgår i museets samling – enkelt og elegant med en varme og intensitet, som bliver en fin kontrast til det øvrige museum.